

За свої творчі здобутки учений неодноразово був удостоєний державних нагород, серед них: орден Богдана Хмельницького III ступеня, орден «За заслуги» III ступеня; Почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України»; Державна премія України в галузі науки і техніки; медалі «За победу над Гер-

маніей в Великой отечественной войне 1941-1945_гг.», «Захиснику Вітчизни», «60 років перемоги у Великій Вітчизняній війні».

Наукова громадськість, колеги та учні вітають Віталія Івановича з ювілеєм, бажають йому довгих років життя, плідної праці на благо Вітчизни.

80-річчя члена-кореспондента НАН України А.В. МЕНЯ

23 липня виповнилося 80 років відомому вченому в галузі радіофізики члену-кореспонденту НАН України Анатолію Володимировичу Меню.

А.В. Мень народився 1927 року в м. Харкові. Закінчив Харківський електротехнічний інститут (тепер Харківський технічний університет «Харківський політехнічний інститут») у 1949 р. за спеціальністю «радіотехніка». Упродовж 1949–1955 рр. Анатолій Володимирович працював молодшим науковим співробітником Фізико-технічного інституту АН України. Від 1955 року його наукова діяльність пов'язана з Інститутом радіофізики і електроніки НАНУ, старшим науковим співробітником якого він є сьогодні.

З 1949-го по 1959 рік головними напрямками творчих пошуків ученого були дослідження в галузі радіофізики, спрямовані на вивчення поширення радіохвиль над морською поверхнею і вирішення низки фундаментальних і прикладних задач з метою підвищення точності та чутливості радіолокаційних і радіопеленгаційних систем НВЧ і ВЧ діапазонів. У цей же період А.В. Мень стає одним з піонерів нового напрямку в дослідженні поширення надви-

сокочастотних радіохвиль у тропосфері біля поверхні Землі. Він першим у світовій практиці теоретично і експериментально вивчив вплив поверхні поділу на флуктуаційні характеристики сигналів, в результаті чого було виявлено і пояснено низку нових ефектів і явищ. Це дало початок новому науковому напрямку — радіоокеанографії.

З 1959 р. А.В. Мень займається дослідженнями в галузі декаметрової радіоастрономії, фундатором якої в Україні є академік С.Я. Брауде. Під науковим керівництвом ювіляра до 1970 р. було розроблено та споруджено чотири покоління широко-смугових радіотелескопів, зокрема створено унікальний радіоастрономічний інструмент УТР-2, який на сьогодні є найдосконалішим у світі телескопом у декаметровому діапазоні радіохвиль. Нині Анатолій Володимирович є одним з наукових керівників академічної програми УРАН, завдяки якій в Україні створена мережа інтерферометрів, які забезпечують спостереження просторової структури радіоджерел з кутовим розрізненням близько 1 секунди. Це дало змогу отримати багато нової і цінної радіоастрономічної і астрофізичної ін-

формації, особливо для найвіддаленіших об'єктів Всесвіту – квазарів, і зміцнило лідерські позиції України в галузі декаметрової радіоастрономії.

Поряд з науковою діяльністю А.В. Мень приділяє багато уваги підготовці наукових кадрів вищої кваліфікації. Він читає загальні та спеціальні курси в Харківському національному університеті радіоелектроніки, під його науковим керівництвом захищено 12 кандидатських та 2 докторські дисертації.

Результати досліджень ученого знайшли відображення у понад 250 друкованих працях.

А.В. Мень – відзначений почесним званням «Заслужений діяч науки і техніки України». Він є лауреатом Державних премій СРСР та України, нагороджений Почесною грамотою Верховної ради України.

Наукова громадськість, колеги та учні вітають Анатолія Володимировича з ювілеєм, бажають йому гарного здоров'я, нових творчих звершень та плідної праці.

70-річчя члена-кореспондента НАН України Р.Я. БЕЛЕВЦЕВА

5 липня виповнилося 70 років відомому вченому-петрологу члену-кореспонденту НАН України Рудольфу Яковичу Белевцеву.

Б.Я. Белевцев народився 1937 року в с. Садон Північно-Осетинської АСРСР у родині геологів, котрі приїхали на поліметалічну копальню розпочинати свою трудову діяльність. У 1959 р. майбутній учений закінчив Київський державний університет ім. Т.Г. Шевченка за спеціальністю «геологічна зйомка та пошуки родовищ корисних копалин». 1967 року захистив кандидатську, а в 1982-му – докторську дисертацію.

Упродовж 1965–1969 рр. він працював в Інституті геологічних наук АН УРСР.

Пізніше 25 років Р.Я. Белевцев займався науковими дослідженнями в Інституті геохімії та фізики мінералів АН УРСР. Від 1994 по 1997 роки був заступником директора з наукової роботи в Інституті геохімії, мінералогії та рудоутворення НАН України. Протягом 1997–2000 рр. він працював

у Державному науковому центрі радіогеохімії навколишнього середовища НАН та МНС України. Нині Рудольф Якович завідувач відділу в Інституті геохімії навколишнього середовища НАН та МНС України.

Р.Я. Белевцев уперше обґрунтував ізобарну регіональну метаморфічну зональність у докембрії Українського щита в монографії «Проблеми метаморфічної зональності докембрія», за яку 1975 року вчений був удостоєний премії ім. В.І. Вернадського. Серед наукових проблем, вивченню яких була присвячена дослідницька діяльність Рудольфа Яковича, – еволюція метаморфічних процесів у східній частині Українського щита (за даними Криворізької надглибокої свердловини), метаморфізм і геодинаміка, метаморфічні та метасоматичні процеси у формуванні рідкометальних і золоторудних проявів у докембрії УЩ. До визначних досягнень ученого належать парагенетичний аналіз порід, який допоміг